

W L O W L

Nº 2

November

1933

Sisu:

Õpilaskonna 17. tähispäeval! — F. Kuhlbach. / Mälestus — A. Aaser. / Püstitati uus sõprushoone ... — K. Vrs. / Kohisevate koskede ja põhjavalguse maalt. — H. Jänes. / G. Suitsu külastamas. — V. M. ja S. N. / Sügisõhtul — Irene V. / Koolinoorte isetegevusest. — H. Söber. / Augustiöö. — Hirve Varik / Suvi. — Lucie M. / Matk Alpides. — * * * / Kirjanikkude lapsepõlve kodudes. — Matkaja. / Kirjandus. / Koolielu. / Male. Kaas V. Tootsilt. Klišeid on lahkelt tarvitada andnud »Olioni« ja »Üliõpilaslehe« toimetus.

I L O L I

TARTU KOMMERTSGÜMNAASIUMI JA KAUBANDUSKOOLI ÕPILASKONNA AJAKIRI

VI aastakäik

November 1933

N: 2

Õpilaskonna 17. tähispäeval!

Möödunud on jällegi üks töörohke ja võitlusrikas aasta Tartu Kommertsgümnaasiumi ja Kaubanduskooli Õpilaskonna ajaloos. Oleme jõudnud Õpilaskonna 17. aastapäevani. See päev on saanud meie võitlevate noorte õilsate aadete, sihtide ja töövilja templiks, kuhu kogume igal aastal, et meenutada möödunud päevi ning hetki tööl isetegevuse aatepõllul. Kuid ühtlasi kinnitame usku ja ammutame uut jõudu, et tulevikus üha tarmukamalt suudaksime taotella kõrgeid eesmärke.

Aastast aastasse sammume mööda tõusvat teed päikese- ja valgusemaile, kus vaatepiirid ääretud on!

Noorte hingestatud ja vaimustusega tehtud töö kannab mitmekordseid tagajärgi, seepärast „meid ootab see maa ja küsib, mil tuleme juba. Kõik tuled, mis on, pangem põlema, et säraks sest kodune tuba!“

Kuid kas väärivad meie teod pühitsemist? Esitan lühikese ülevaate tänavusest Õpilaskonna isetegevusest, et näha, mida on juba tehtud. Aga siinjuures ei saa vaikides mööduda õpetajate nõukogu otsusest, mille põhjal ringide tööpäevaks on määratud ainult üks päev nädalas. Vaatamata mõningaile paremusile, on siiski see uuendus Õpilaskonnale täiesti vastu võtmatu, kuna kogemused on näidanud ta pidurdavat ja takistavat mõju Õpilaskonna isetegevusele.

Seepärast tulgu jällegi vabadus meie tööle!

Vaatamata neile kitsendavaile asjaoludele, on siiski suudetud midagi juba ära teha. Rõõmustavalt võin konstateerida suurt tõsidust ja asjalikkust töösse suhtumises. Eriti silmapaistva agarusega ei ole ükski ring teotsenud. Tegevamaid ringe on olnud Muusikaring, kes korraldas iseseisva peoõhtu, mis kõigiti õnnestus. Erilist rõhku on pandud koori väljaarendamisele. Väsimatu segakoor on kaunistanud lauludega huviõhtuid ja hommikusi palveid. Ringi dramaatiline sektsioon on praegu intensiivselt töös näidendi õppimisega.

Karskusring on korraldanud ühe referaat-huviõhtu ja karskuspüha puhul huviõhtu. Humanitaar-ringi töökamaks sektsiooniks osutub kirjandus-sektsioon, kes on korraldanud kaks referaat-koosolekut, asutanud kirjanduse tööringi ja korraldanud kõnevõistluse. Matemaatika-loodusloo sektsioon on korraldanud kaks referaat-koosolekut ja ekskursiooni Tervishoiu-museumi. Maleringis on peetud paar referaati malemängust ning iga nädal harjutustunde treeninguks turniiriks kooli malemeistri nimele. Maailma-vaatelises ja käitumise ringis on referaat-koosolekuid olnud kaks poliitilistest küsimustest. Asja kuulutas ring välja ka kirjanditevõistluse.

Rahvus- ja hõimuaate propa-

geerija rahvuskultuuriline ring korraldas hõimupäevade puhul sisuka eeskavaga ja tähelepanuvääriva hõimuõhtu. Praegu õpitakse venasrahva, soomlaste keelt kursustel.

Spordiring korraldas sügisel välised kergejõustiku võistlused, nii poeg- kui ka tütarlastele, samuti käsipallivõistluse tütarlastele. Praegu treenerivad kooli nais- ja meeskond end keskkoolidevahelisteks võistlusteks.

Kunsti- ja reklaamiringi tegevus on piirdunud pannoo ja „Iloli“

kaaneilustuse võistluse korraldamisega.

Kavatsusi on ringidel palju, see pärast suur osa tööd seisab veel ees. Loodame, et Õpilaskonna isetegevus veel enam intensiivsemaks muutub, sest kunagi ei ole kadunud meie kooli seinte vahelt vaimustav töö-ihal!

Meie 17. tähipäev olgu meile tuletungalde süütajaks, mille loitev leek näitaks meile õigeid teid noorusideaalide saavutamiseks.

F. Kuhlbach,
Õpilaskonna vanem.

Mälestus.

Minul meeles tihti mölgub
salaja üks igatsus,
minu mõtteid tihti paelub
armas, kaunis mälestus.

Minu lapsepõlve ajast
koduks, nii soe ja hää,
kus ma igast murest, vaevast
peitsin ema sülle pää.

— — — — —
Nüüd ma ise kasvan'd suureks,
kodu kaugele on jään'd.
Silmapiir läin'd avaramaks —
kodust mälestus vaid jään'd.

A. Aaser.

Püstitati uus sõprushoone . . .

Enam kui veerand aastasada on meie Kaubanduskool juba teotsenud, vahetades selle aja vältel mitmel korral oma nime.

Alles aastal 1921 jäi see peatuma oma praeguse nime juurde. Samast ajast põlvneb ka ta kooselu Kommertsgümnaasiumiga ning õppetöö ühise juhataja ja õpetajaskonna juhtimisel. Algas ka ühise rohelis-valgepunase mütsi kandmine.

Kommertsgümnaasium, kuigi aastait palju noorem, võis juba käes-

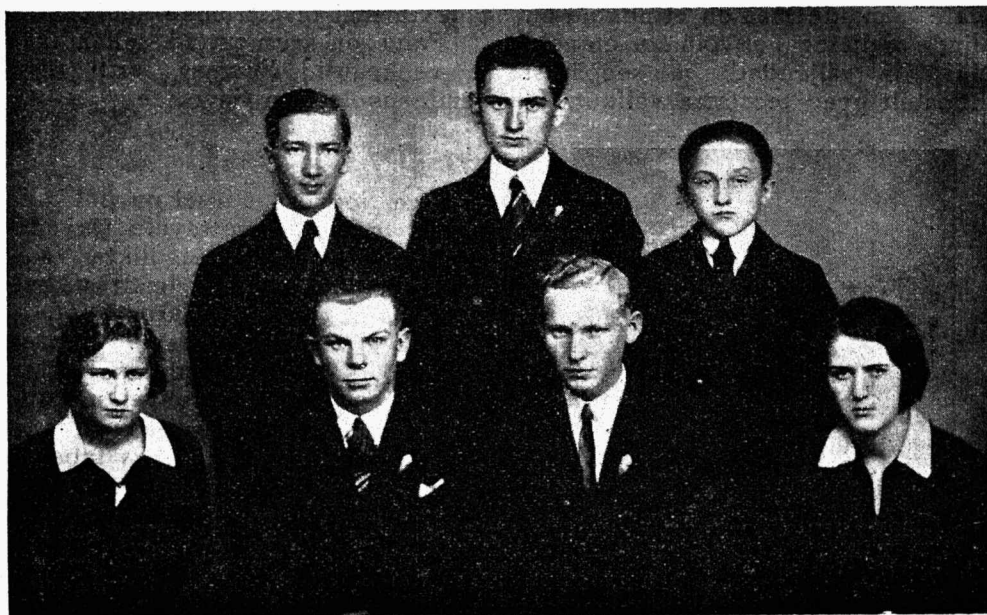
oleva aasta kevadel ühes kooli aastapäevaga pühitseda oma vilistlaskogu 10-dat sünnipäeva, kuid Kaubanduskoolil puudus see lõpetajaid siduv organ kuni käesoleva sügiseni. Ei olnud aega noil teotahtelistel noortel, kes aastate jooksul lõpetasid Kaubanduskooli, mõelda organiseerumisele, uue kodu asutamisele lõpetatud kooli asemele. Vaevu viimased õpilaskohustised kaelast raputatud, tormati ellu, murti tööle manu . . .

Alles käesoleva aasta suvekuul

tulid Kaubanduskooli vilistlased kokku ja hakkasid rajama lõpetajaid ühendavat koda — vilistlaskogu. Kommertsgümnaasiumi vilistlaskogu jälgis häätahtliku huviga seda rajamistööd naabertalus, sest deklareeriti ju KG. vil! kogu pääkoosolekul, et naaber-vilistlaskoguga tahetakse luua kartell-vahekord.

võibolla 25-e aasta jooksul nii mõnegi vil! mõttes on liikunud.

Teile aga, tulevased Kaubanduskooli lõpetajad, langeb suur ja vastutusrikas ülesanne: teil on maja, millel seinad, millel lagi ja millel isegi juba juhtkond, kuid ärge unustage, et need viis sangarit on ikkagi vaid inimesed ja ei suuda üksi kaunistada

T. K. G. ja K. K. Õpilaskonna juhatus.

Istuvad (vasakult): M. Tõnisson (III-k), E. Villemson (V-a), F. Kuhlbach (V-a), L. Kuslap (IV-a).
Seisavad: V. Toomik (IV-b), V. Salve (V-b), J. Virks (III-b).

28. oktoober aastal 1933 p. Kr. s. oli päevaks, mil viidi katuse alla asutatud sõprushoone, kolisid sisse ka uued elanikud — arvult üle poole saja. Värske juriidiline kodanik sai ka oma juhtkonna: esimees — Kallaste, kaasliikmed — Todo, Kivi ja pr. Vompas ja Nornberg.

On valmis see hoone, mille idee

ja laiendada seda kodu. Keegi ärgu oodaku, et küll teised teevad! Pidage meeles, et meie kõik oleme teiste seisukohalt „teised“, nii siis loodame ikkagi vaid enestele! Hoidkem aus meie ühiste koolide hääd nime mitte üksi õpilastena, vaid ka vilistlastena!

K. Vrs.

T ä h e d.

Kaks asja täidavad mu meele alati uue, lisaneva imetluse ja austusega, niipea kui mu mõtted vaid peatuvad neil: kiirgavad tähed mu kohal ja kõlbline seadus mu sees.

Immanuel Kant,

* * *

Parim abinõu päeva hästi alata on see: mõtle kohe ärgates järele, milviisil sa võiksid sel päeval rõõmu teha ühelegi inimesele.

Fr. Nietzsche,

Kohisevate koskede ja põhja- valguse maalt.

Matkamuljeid Soomest.

Kui veidi puistata oma matkamälestuste laegast, siis kohe tajud, et õige tunduv osa selle sisust kuulub meie põhjahõimlaste soomlaste maale.

See kaunis tuhandejärve ja mühisvate mändide maa on esindatud nii paljude muljetega, et võimatu on neid kõiki siin väljendada ja seepärast tahtmatult pead teostama valikut. Ja

tune vaikus. Ainult eemalt kostab koju ruttava karja krapikõlinat ja koera haugahtusi. Mõni üksik metsa tiivuline teeb oma viimseid lende, ja rõõmus orav hüpleb puust puhu, poetades männi otsast mõne käbi...

Palju on seesuguseid seljandikke ja veekogusid Soomes, eriti rikas nende poolest on Savomaa.

* * *

Punkaharju.

siis valid loomulikult need, mis on nagu sügavamalt lõikunud mällu ja mis kuidagi elavamalt tunglevad esile.

* * *

Ilus on Soome järvede-maastik. Eriti kaunis on ta aga päikese loojangu ajal. Seisatud kuskil Soome sisemaa seljandikul. Su ees ja su taga läiklevad sinised järveseljad, ja nende vahel igal pool näed tumerohelist mõttessevajunud metsa. Kustuv päike värvib õhkuvpunaseks loodetaeva, mis peegeldub tüünes järvesopis, ja veehaldjas hakkab kuduma õrna udukangast. Ümbrust täidab õh-

aga Soome loodusel on pakkuda sellele vaikselt unistavale järvede-maastikule ka otse vastandlikku. Kes meist ei oleks kuulnud Imatrast, sellest Soome ja kogu Euroopa ilusamast ja vägevamast koskest? See on loodusjõudude meelivaldav heitlus, võitlus vee ja graniidi vahel, mis siin koses on kestnud ööd ja päevad, aastad ja aastatuhanded. Aga juba on inimese valitsejalik käsi suutnud aheldada sellegi rahutu veekogu. Juba on metsikud vood taltsutatud ja sunnitud sõnakuulelikult teenima inimest. Otse aukartuses vaatled seda suurt inimvaimu saavutust, hiigeltammistikku, mis juhib mässulise Imatra veekogud endisest ürgelisest ning metsikust sängist sootu uude ning mood-sasse kanaali ja säält elektrijaama turbiinidele. Ja imestad samuti elektrijuhtmete rägastiku üle, mille kaudu voolavad peidetud valguse-jõed mööda kogu Lõuna-Soomet laiali.

Kui Imatra on sunnitud loobuma oma ürgsest kätkest, siis selle sõsar-kosk Vallinkoski tormitseb alles täisi voli edasi ja laulab üha oma valdavast veesümfooniast. Võid istuda tundide kaupa siin kõrvalises metsakohas tormise kose vahetus ligiduses ja kuulatada selle taoti vaigistuvat, siis taas võimastuvat pahinat. Võid lasta kasta end peenest piiskade vihmast, mida pritsib vallatu kosehaldjas su ümbrusse, võid vaadelda vee-möllanguisse sukelduvaid palke ja

unustada aeg ning koht ja elada kaasa looduse vabale avaldusele ja tajuda, kui väeti oled sa looduse vägevuse kõrval.

* * *

Kosed on Soome uhkus. Kes tahab saada õiget kujutlust Soome loodusest, peab nägema Soome koski. Aga mitte paljast nägemisest ei piisa. Kes tahab vahetult tunda selle kauge Põhjala hingust ja osa saada selle tormitsevast ja murdumatust vaimust, see peab end usaldama koskedele, las-kuma alla mööda metsikuid Soome

tunnud mõnusat kiikumist. Katsud hoiduda kõrvale lainete pritsmete eest. Ja saatemuusikaks on koskede alaline pahin. Paat ujub vahel aeglasemalt, kärestikkude kohal aga tormab edasi päädpööritava kiirusega. Nüüd ta ligineb kaljule ja hinge kinni pidades ootab, kuni tüürimees paadi hädaohust välja juhhib. Ja nii sõidab lühikese ajaga läbi mitmeid kümneid kilomeetreid. Selle aja jooksul on sul põnevate momentide vahel küllalt aega nautida ka vahelduvat jõe rannamaastikku.

Kirikuvene, Lappajärvi.

kärestikke. Suuremad ning ilusamad on Oulu kosed Põhja-Soomes. Laskumine neist koskedest on tehtud matkaühingu poolt kättesaadavaks igale soovijale. Siia voolab suvete kokku turiste kõigest ilmakaartest, nii kodu- kui välismaalt, et saada korra alla kantud võimsatest Soome koskede voogudest. Oli meid seegi kord hulk allasõitjaid. Istume pikka-desse kosevenedesse, kuhu mahub mitukümmend inimest. Enne sõidu algust valdab sind teatud rahutuse tunne. Ja tõepoolest, polegi see sõit päris hädaohutu. On tulnud ette juhte, et paat on läinud ümber ja inimesed uppunud. Kui aga paat juba on hakanud liikuma ja sa näed paadi-juhi rahulikku ilmet, kaob kartus. Näed ainult, kuidas vood mäslevad, kuidas jõe rand mööda kihutab ja

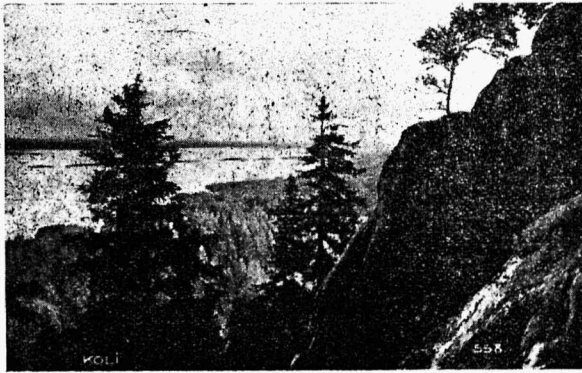
Järgneval ööl, kui puhkad kuskil Oulu hotellis, tunned kogu öö, nagu sõidaksid paadis ja kõiguksid üles ja alla, ja kõrvus kuuled alalist kose pahinat.

* * *

See, mis Soomes käies jääb kauaks meelde, on Soome kummaliselt valged ööd. Juba Kesk-Soomes on juunikuu ööd nii heledad, et võid öö läbi lugeda raamatut. Aga mida kaugemale põhja, seda vähem on tunda päevi eraldavat videvikulist piirt ja seda enam sulavad ööd ja päevad ühte. Lapi üksildasil tundrail unustab päike suvel nädalaiks ja kuiks oma une, talvel aga taas magab ta selle tasa. Siis ei avane tema silm üldse.

Soome väljarändajate kohta jutus-

tatakse, et nad kaugel oma kodumaast kõik võivad unustada, oma punase kodu järve kaldal, kaljud, metsad ja kosed, aga kodumaa valged õöd ei lähe neil kunagi meelest. Nad mäletavad neid veel aastate ja aastakümnete takka ja igal kevadel, kui algavad põhjalas valguse pidupäevad, muutuvat nad rahutuks ja igatsevat tagasi oma kodumaale. Isegi nende lapsed, kes sündinud võõrsil ja pole kordagi käinud oma kodumaal, tundvat sama rahutust ning nägevat ime-likke unenägusid.

Koli.

* * *

Ja Suursaare päevad!

See on pikk kitsas maariba kesk laia Soome lahte. Kuigi kaljuline ja vaene, Soome ja Eesti mandrist mitmed km eemal, pakub ta häätahtlikult eluaset kahe küla elanikkonnale, kes elatuvad peamiselt kalastamisest ja kauplemisest. Paar ahtakest põluriba ning mõned heinaküünid tunnistavad, et siin tegeldakse ka põllutööga. Enamasti sünnib see inimjõuga, kuna kogu saare kohta on vaid üks hobune. Selle vastu on rohkearvuliselt esindatud koeratõug. Juba kaugele merele kostab nende erkade olevuste haukumine. Ja nii sõbralikud on need kuulsate hülgekoerte järeltulijad, et nad saatsid meid kõik need nädalapäevad, mille veetsime siin saarel. Päevad möödusid siin imekiiresti, hulkusime ringi, ronisime

kaljumägedes, mis kaetud maaliliste kaljumändidega, suplesime mäestiku-järvedes ning nautisime saareelanik-kude võõrastevastuvõtlikkust.

* * *

Ja lõppeks ei saa olla rääkimata ka muinasjutu-kaunist Valamo saarterühmast kesk sinendavat Laadoga veelagendikku. See on laidude, väinade, salmede ja neemede ühendus, liit, kaugel suurilma kärast. Selle vaikusel veedavad mungad hädas palves oma päevi. Siia on nad asu-

tanud võrratult ilusa Valamo kloostri. Kloostris leidsime lahkete vastuvõttu, elasime muretult siin mitmeid päevi ja matkasime ringi saartel ja salmetikkudes, saadetud ja juhitud neist malbeist jumalameestest. Võisime tutvuda ka nende vähenõudliku ja palverohke eluga, näha nende elamuid ja kuulda nende askeetlikust eluviisist.

* * *

Need on vaid üksikud meelde-süübinumad mälestused sellest ilusast mühisevate mändide ning mänglevate virmaliste maalt. Aga eriti armsaks teeb eestlasest matkajale selle maa teispool Soome lahte ja varustab teda hulga helgete mälestustega selle maa rahvas. Soomlasest ja tema iseloomust aga mõnel teisel korral.

H. Jänes.

G. Suitsu külastamas.

November puistab lumehelbeid puhkepäävavaikusse laskunud Taaralinn. Kartlikult keerlevad nad, peljates vist laskuda porisele trotuaarile.

Noid pilvistirdunud talvehaldjaid tantsiskleb punase aiamaaja ümber, kus elab G. Suits, me paljude lemmikluuletaja.

Sisenenud esikusse, me kõlistame. Teenijatar avab meile ukse ja viivu pärast ilmub ka luuletaja ise. Tutvustame end, riputame märjad mantlid varna ja lahke professori juhatusel astume ta töötuppa.

Meid haarab kohe siin valitsev rahu ja kodususe tunne. Soojemainses soojas toas tundub aga luuletaja ise.

Pärides teateid ta uue ilmuva luuletiskogu üle, selgub, et meie silmade ees laual seisab tolle kogu korrektuur. Selles uues valmivas luuletiskogus poeet koondavat oma parima, lisades vaid üksikuid uusi värsse.

Ülatame luuletajale paar kaasa toodud „Iloli“ numbrit, võrdlemiseks temaaegse õppurajakirja „Kiirtega“. Vastuseks otsib G. Suits oma suurelt raamatariiulilt ühe temaaegse „Kiirte“ numbrit. Leiame nüüd ise, et raske on võrrelda neid kahte ajakirja, sest juba „Kiirte“ kaust on teiselaadiline, albumitaoline, ja olud, millistes kumbki ajakiri ilmunud, on väga erinevad.

„Kiirtes“ leiame algupärandite kõrval rohkesti tõlkeid. Ajakirja kaunistavad arvukad sullejoonised. Sageli esineb nende tööde all G. Suitsu nimi ja siit leiame ka üldtuntud „Äikese“ trükituna esmakordselt. Oma tegevuse algust luulealal arvab G. Suits tagasi aastale 1900.

Lahke luuletaja näitab meile ka üht „Jenoveva“ eksemplari, välja antud 1846. a. See raamat on kuulunud kunagi Kreutzvaldile ja seejärel peab G. Suits seda raamatut eriti kalliks.

Küsimise luuletaja mälestusi, päivilt, mil ta oli välisdelegatsiooni

liikmeks Skandinaavias. Kuuleme, et sellest on kirjutanud teised delegatsiooniliikmeid, aga kavas olevat sellest veelgi kirjutada.

Vahepeäl juti kujunes puht isiklikuks, aga sellest me siin ei räägi.

Lõpuks omistas luuletaja meile kummalegi ühe brošüüri hollandi kirjanduse üle, millele kinkija külastuse

Prof. G. Suits.

kuupäva ja sooja sõna „autorilt“ kirjutas. Olime sellise kingituse üle üliõnnelikud ja ei unustanud seejuures tänada, mida nooremata õnnetuhinas sageli juhtus.

18. nov. on meie lemmikul aga suurpäev — 50. sünnipäev.

Soovime siis armsale luuletajale südamest õnne, jätkuvat töötahet ja seda temale omast teistesegi nakatavat elutuld veel teise ja enamagi poolesajandi jaoks. V. M. ja S. N.

Sügisõhtul.

Ingule meeldib sügis, aastaaeg vihmade ja tuulte. Kui väljas tugev põhjatuul õõtsub, kui lehitu puuks akna taga õõtsub, kui üha suurenev pimedus kuulutab lähenevat ööd, raske on siis Ingul valmistada koolitööd, sest miski kui hüüab ja kutsub...

Meenub siis Ingule kodu, nii väike ja vaene, kodus emake, hoolikas naine. Ka isa ja harva kisa tegev vendki on sääl... Ja mõttes rändab Ingu kaugele, koju...

On õhtu, seenevihm muutmas niiskeks õhku. Kariloomile antakse siis heinu, ka põhku saavad lehmade read. Sulus aga ruigavad näljased sead ja ootavad süüa. Kas see kõik Ingutki ei hüüa, ei kutsu abiks emale?.. Ja Ingu seisabki juba sääl, käes lüpsik ja pink. Kuid lõgiseb ükselink ja tuleb ka emake sinna ning teatab, et aeg on lüpsma ju minna. Kiiresti voolavad piimajoad, sest soojad toad ootavad väljasolijaid. Kõik välised toimingud tehtud, siirdub Ingu kööki, kus ema kandmas lauale sooja sööki. Pärast söömist kõik lähevad magama, Ingu peab aga ruttama tagasi koolilinna.

Ikka istub Ingu oma toakeses laua ääres, kisutud unistusist uksekella kõlinast. Nüüd peab ta tõusma ning avama ukse. Läbi klaasukse paistab kellegi prillides pääke. Taevas, see on ju Leake! Ja nii hilja tuleb ta külla mulle, mõtleb Ingu. Kuid aeg pole hiline veel ning Ingul on väga hää meel, kuuldes, et kell pole veel kaheksagi. Lähevad tüdrukud siis vahelt nelja seina vaatlema suurt looduse leina, sügist. Jõuavad esiti kaldale jõe, mis jõgede ema me väikesel kodumaal. Lained tõusevad, vaovad ning lõpuks ka kaovad Kivisilla võimsate postide taha, jättes maha vaid vahtu keerlevale veele.

Tuul ajab tüdrukud uuesti teele, puhudes läbi nende õhukeste rõivaste. Juteldes jõuavad tüdrukud mäele, kus ohvrikivi muistsele jumalale.

Kuu saadab maa päale kahvatu helgi, tuul riisub viimaseid lehti puilt...

Raekoja tornist kostub üheksa lööki... Tüdrukud kohkuvad, sest nad ju mõlemad „korralikud“ õpilased, kuid nüüd alles väljas, patustamas koolikorra nõuete vastu.

Hoolimata külmast võtavad mütsid pääst, peidavad põue. Mööda kõrvalisi tänavaid kiiresti ruttavad koju poole, vaadeldes suure hoole ja usinusega, et vastu ei juhtuks tulema pedagooge. Kõik läheb hästi. Muret teeb ainult, et ülesanded, mis järgmiseks päevaks teha kästi, on tegemata.

Rutates öeldakse üksteisele „Auf Guck“. Et hoovivärava lukk on raske avada, ronib Ingu üle värava. Tuppä jõudnud, püüab Ingu end sundida õppima, kuid see ei taha tal sugugi korduda.

Väsinuna poeb sängi, et unenäos võiks edasi mängi, mis ilmsi katkestama pidi.

Väljas aga ulub tuul, kurvalt, kurvalt... ja langevad lehed.

Irene V.

Aforisme keelest ja keeleuuendusest.

Joh. Aavik.

Noorsugu vajab ideid ja ideaale. Mõned meie noortest leiavad neid kahjuks sotsialismist ja kommunismist, võttes sellega eitava ja vaenulise seisnõkoha meie rahvuslike püüete ning ideoloogia vastu ja tuues päästmise huvi ainult rahvusvahelise tööliste päästmise kohta.

*

Palju kasulikumaks ja ilusamaks ideaaliks võiks meie noorsoole olla rahvuslus, s. o. huvitet olemine eesti rahvusest ja selle edenemisest, eesti rahvuskultuurist ja selle arenemisest ning paremast tulevikust. Sellega teeme iseenestele elu paremaks, ilusamaks ja huvitavamaks.

*

Noorsugu huvitab võitlus ideede ja ideaalide eest. Ka seda võitlust pakub ja võimaldab ja otse paratamatusest toob kaasa huvitamine eesti keelest ja teotsemine sellega.

Koolinoorte isetegevusest.

(Viistlaskogu poolt korraldatud kirjandite-võistluse III auhinnaga kroonitud kirjand. Järg).

Majanduslikkudes huvides teotsevad meil õpilaste kooperatiiv ja pank, kus mõnesendilised päevased kokkusoovid annavad ilusaid summasid semestris. Pank teeb tõsisoid operatsioone. Võtab raha hoiule ja laenab seda välja hädasolijatele. On olemas isegi vekslisüsteem oma al-

Selleks tuleks olemasolevaid kohtuid enam välja arendada ning kohtutele anda suuremat ja autoriteetsemat võimu. Karistusliikidena esitaksn järgmisi:

1. rahaträhv,
2. noomitus,

Rahvuskultuurilise ringi juhatus.

Istuvad (vasakult): L. Kuusler (hooldaja-õpetaja), H. Tammur (IV-a, juhataja), L. Peik (V-a), H. Mets (IV-a). Seisavad: M. Truus (IV-b), O. Jaaniado (IV-a).

gelises kujus; võlasoovijal tuleb niimelt anda allkiri ja leida vastutajad.

Hoidudes meelega üksikasjade kirjeldamisest, tahan esitada siin mõnda soovi edaspidiseks isetegevustööks. Kõige päält tuleks olemasolevaid ettevõtteid veelgi arendada ja süvendada. Ühtlasi tuleks aga vältida aeglast asjaajamist, sest õpilase aeg on väga kallis.

Kooli juhatus peaks ühe osa korraldamisest loovutama õpilaskonnale, sest sunddistipliinist ei peeta kunagi nii kõvasti kinni kui vabast. Kas ei ole üldse otstarbekohane korrahoidmine koolis kogu ulatuses panna õpilaskonna õlgadele.

3. märkuste kirjutamine vastavasse vihikusse,

4. hoiatus,

5. kinniistumine pühapäevadel,

6. ajutiselt eemaldamine õpilaskonnast (karistusaja kestel on õpilane boikoti all).

Asja õiglast otsustamist tagab õpetajate kaasaistumine õpilaskonna kohtutes. Muidugi vajavad raskemad karistused, nagu koolist väljaheitmise otsus, Õpetajate Nõukogu kinnitust.

Järgmiseks olulisemaks ülesandeks õpilaskonnale peaks minu arvates olema õpilaste majandusliku seisukorra küsimus, mis praegu täiel mää-

ral Õpetajate Nõukogu ja teiste asutiste otsustada.

Õpperahast vabastamine ja muud majanduslikud toetused peaksid tingimata kuuluma õpilaskonna kompetentsi. Muidugi tuleks piirduda ainult sellega, et õpilaskond on siin kaastegev vastavas komisjonis või alakomisjonis. Kindlasti teavad kaasõpilased oma koolivenna või -õe majanduslikust seisukorrast palju paremini kui õpetaja, kes harva külastab õpilase kodu.

Paljud kaasõpilased saavad kodus väga puuduliku seltskondliku kasvatuse. Sellepärast tuleks rohkem tähelepanu pöörata õpilaste korraldatud pidude, kohviõhtute, õhtusöökide ning muudele seltskondlikku külge arendavatele ettevõtetele.

Oma rahalisi sissetulekuid hangib õpilaskond liikmemaksust, kooperatiivi puhtast ülejäägist jne. Sissetulekutest võiks määrata auhindu parematele õppijatele kui ka parematele sportlastele.

Õppimine ei tohi milgi tingimusel muutuda päädmurdvaks tuupimiseks. Järjekindla lühiajalise õppimisega saab palju enam tagajärgi kui eksamielse tuupimisega. Sellepärast peaks õpilaskonnal olema õigus kaasa rääkida oma liikmete õpitegevuse küsimuses. Ta võiks nõuda karistuse ähvardusel ülesannete korralikku täit-

mist. Võiks lubada teha sunduslikuks kooliruumides õhtupoolseid ühisõppimisi, kus vanema klassi õppurid väikese tasu eest oleksid järeleaitajateks noorematele. Otstarbekohase aja-jaotuse juures ei kuluks päevaseks õppetööks mitte üle 2—3 tunni. Seda aga ainult siis, kui õpilaste ja õpetaja vahel on lähem kontakt ülesannete määramisel. Praegu võib tulla ette, et ühel päeval õpilased ei suuda kuidagi hakkama saada õpingutega, kuna teisel pole jälle midagi teha.

Tartu koolide õpilaskondade vahel on olemas teatav kontakt. Tuleks vaid seda enam arendada ja süvendada.

Meesõpilastel on olemas praegu lähem läbikäimine kaitseliidu kaudu, kuna naisõpilastel see puudub.

Nõnda rõhutades noorte isetegevuse tarvidust, usun, et meie noored võtame meile antud võimalust — ise oma asju ajada — tõsiselt. Püüame näidata, et meie ei vaja vanematelt karistusi, vaid tarvitame nende häätahtlikku nõuannet ning juhatust. Kasvatagem enestest vapraid võitlejaid, tugevatahtelisi isamaa tütreid ja poegi, kellel ei puudu usku ja lootust tulevikku ka kõige raskematel kriisiaegadel. Peame meeles lauset: Võidab see, kellel on usku ja tahet võidusse juba enne võitluse algust.

H. Söber.

Augustiöö.

Koovitajad laulavad. Ei, nad üha hüüavad mind: „Leelo, Leelo!“

Päev otsa pildusin rukkivihke pikast talveunest ärgand rehepeksumasina ahnesse kurku ja nüüd tahaksin puhata. Kuid nemad, mu lemmiklinnud — koovitajad, seisavad praegu vist küll otse mu akna all ja meelitavad mind väsinut veel voodistki välja.

No-jaa — juba ma lähengi läbi kastese kaerapõllu. On tuuletu õhtu. Kustki hõredate pilvede vahelt vilgatab noolena täht. Vasemal tiliseb

Hallikoja põuast peenedet hõbeniit ja tumedad pargipuud torgivad viimast ehariba. Kuski nende embuses vaevleb klaver õppuri saamatute sõrmede all.

„Tere õhtust, reili! Noh, kas läät kah simmani?“

Pöördun ümber ja mu ees seisab Jaan, too küla suur lõõtspillimängur, suur kakleja ja vigurimees. Aga mis pean talle nüüd ütleva? See oleks ju lausa lollus, kui ta teaks, et hulgün siin vaid niisama — koovitajalaulu pärast. Ja säärase tähtsa mehe

ees ei tahaks nagu ikka rumal näida.
„Tere, tere!“ vastan. „No simmanis iki.“

„Kae kui tore, sis om meil kateksi kogussehen hää minnä. Aga täampe om neid simmaneid õige mitmele kottele õnnistet — miantse sis reili vällä valinu om?“

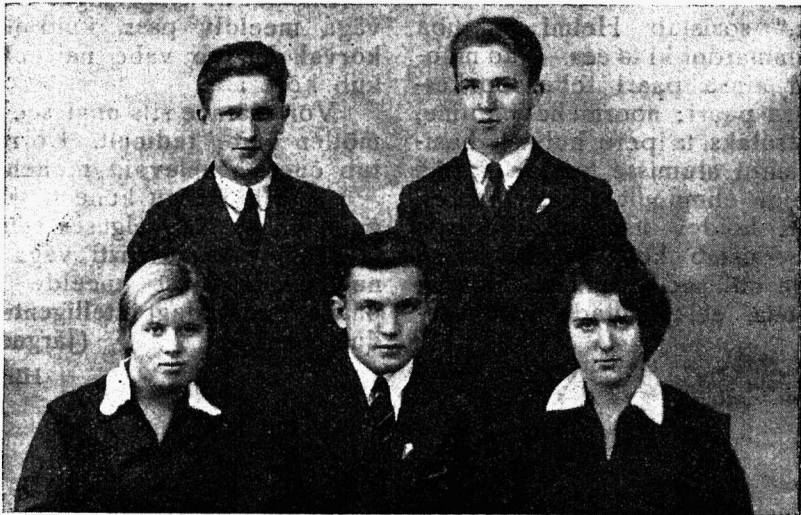
Oleks, et ainustki teaks! Kuid küsin vastu:

„Või peris mitu. No sedä ma es tääki. Kus na sis puha om kah?“

säärast luksust lubada ei või, kuna kindakudumine mulle üpris võõras töö on. Ja nüüd mängigu Jaan, kui ta oma sõrmi mitte liig kohmetuks töötand pole, üks kena lugu.

Nii saabumegi lõbusate lõõtsavii-side saatel hämarasse taluõue, kus mu kaaslast tervitetakse kõlava hallooga. No muidugi, pillimeest oligi juba tarvis!

Simmanituba on valgustet plekkkupliga laelambist. Seinte äärde on

Muusikaringi juhatus.

Vasakult: L. Sutt (III-b), H. Tammur (IV-a), G. Ratnik (juhataja, V-a), E. Maaser (V-a) ja L. Kuslap (IV-a).

„Üits om Tammistel, üits Suka-matsil ja Tolukul kah viil,“ seletab Jaan.

„Mina lähen Tolukule.“ — See on kenim ja lähim talu, kus päälegi elab üks mu endiseid koolisõsaraid. Jaan küsitleb mind nagu veidi üleolevalt, et noh, kas „reilil“ linakakkumine juba selge ja mitu paari kindaid ta ka siis selle juures ära kulutas. — „Kindaid?“ — imestan.

„No-jah kindid. Näe mede piiri peretüdär küll peris talu inimene aga lina kakkun pand iki kinda kätte, ja sisski olli viil väiksel sõrmel nahk mahan.“

Naeran ja seletan, et ma endale

asetet pikad pingid ja juba veidi kolletama löövad kased. Väikese kuueruudulise akna all seisab hoollega küürit perelaud, selle veeren võtab pillimees istet. Kustki varjulisest nurgast leian veel ühe väikese laua, millel taldrik ilusate õuntega ja vaas värvit, vististi möödundaastaste väriheinte ning pillirooga. Sinna istun mina.

Tahaksin veel veidi ringi vaadata, kuid korruga märkan, et mu ees seisab noormees. Kuna see vististi tähendab tantsimapalulist, siis tõusen.

Alles valsiviis tuletab meelde, et olen üsna paljajalu ja mu sitskleidi äär on kastest märg. Tundub, nagu

vaatleksid ja naeraksid mind kõik nood lakkkingisse ja sokesse, või jälle läikimahõõrut veesaapaisse ja heledaisse siidsukisse kängistet jalad. Voolav melanees vaheldub rõõmsa sitsiga, valss polkaga.

Tantsuvaheajal vestlen koolisõsaraaga. Ta küsib, kuis mul suvi möödunud, miks ma sageli pidudelt puudunud, miks ma teda kunagi külastama pole tulnud jne.

Ei riita aega veel kõigile vastatagi, kui pillimees algab mingit võõrast lugu.

„Fox,“ sosistab Helmi ja juba keegi kummardubki ta ees. Nad moodustavad ainsa paari tolle loo keskel, veidra paari: noormehel on ilme, nagu taltsutaks ta peru hobust, hambad on surut alumisse huulde ja pää nagu veidi ehmunult tagasi heidet, neiu kätt hoidev käsi on tikksirge ning moodustab keha suhtes 45°-se nurga. Ja millised sammud! Haaran laualt õuna, et taltsutada oma naerutuju.

Järgmise tantsu ajal küsin partnerrilt, otsekoheise ilmega lihtsalt talupoisilt: „Kes säärane saks oli, kes tantsis peretütrega?“

„Ega neiuul maksa sellele enam silma heita, sii juba Helmi-preili õngen, vaat' kui teevad veel pulmadki. Ta nimi on Vilvelin, ameti poolest känksepä sell alevin,“ seletab küsitav.

„Vaata, vaata, või nii tähtis isand. Aga nüüd oleks ju üsna paras aeg sinna mõni „silma“ vahele heita,“ sädistan mina.

Siis teeme ringmängu. Kellelgi on väga meeldiv pass, kuid just selle kõrval huikab vahe naisehääli ja rikub kõik ära.

Või säärane siis ongi see simman, mõtlen veidi tüdinult. Korruga kostub õuest sõnelevaid mehehääli.

Jätame mängu kohe katki ja tungime välja. Kuuvalguses seisab Jaan ja keegi pikk, vististi väga päevitunud, indiaanlast meelde tuletava päaga, ent kuidagi intelligentsena tunduv mees.

(Järgneb.)

Hirve Varik.

Suvi.

Puude pungadest oli paisunud terve kuhimik lehti — nii õrnu ja pehmeid, mis musttuhandena värisesid esimeses mahedas tuuleõhus. Esimesed kevadlilled olid lõpetanud õitsemise ja andsid võimaluse lopsakamatele ja kiirgavamatele suvililledele. Ka võilill lõpetas oma ilusa kullendamise. Vabanenud koolist, ruttas Helle maale vaba looduse rüppe. Ta oli kui puurist vabanenud lind. Talle pakkus huvi päevad otsa luusida mööda metsi. Ta katsus vilistada võidu lindudega ja kukkuda käoga. Ta oli rõõmus ning täis valatust. Temas kees määramata elurõõm nagu selge ja karastav allikavesi. Iga päev olid tal uued rõõmud, uued askeldused. Juba hommikul varakult tõusis ta ja ruttas kastest säravale aasale. Ei oska kirjeldada, millist rõõmu tegi Hellele palja jalu

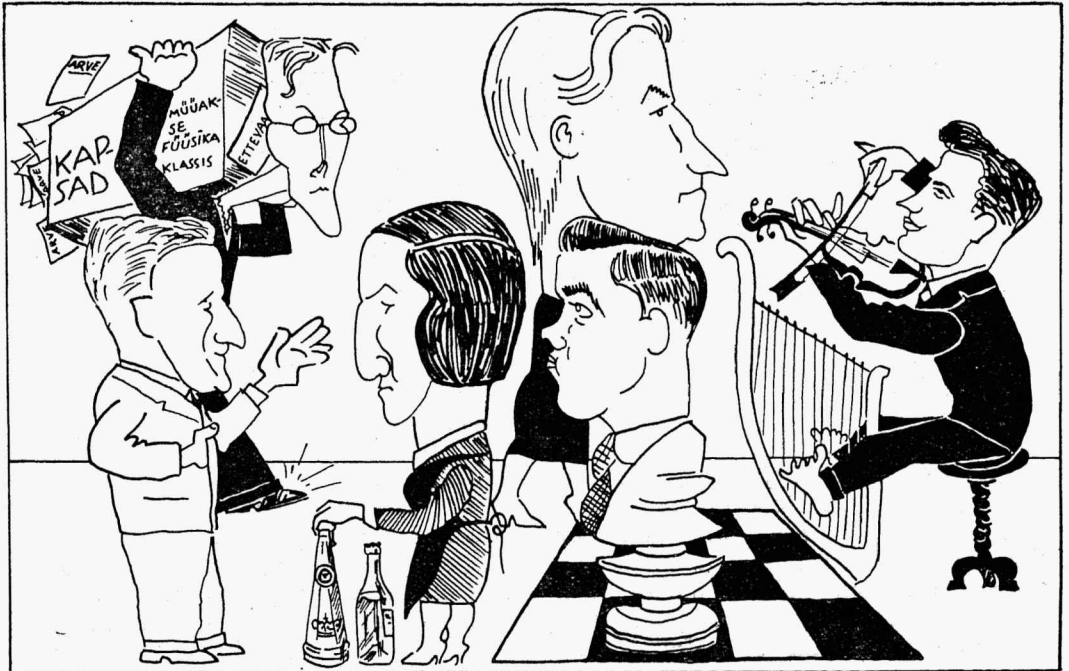
jooksmine päikesest säravas kastes. Noh, aga keelatud vili maitseb ikka kõige magusamini. Sellele järgnes suplus ojas. Edaspidist käiku juhtis meeolu. Kord hulkus Helle päevad läbi metsas, kord käis luha ääres parte vaatamas, kuidas need küll askeldasid oma pesade lähedal, kord istus ojakese sillal ja pildus kivikesi vette, kord jooksis vana Muriga mööda heinamaad ja püüdis kuldkollaseid liblikaid. Ega ta neile haiget teinud, vaatas ja laskis jälle lendu minna. Oli vaid isu neile järele joosta.

Päev järgnes päevale, nädal nädalale, ja tuligi kauaoodatud marja-aeg. Ei siis enam olnud mees särav aas, ei Muri ega luht. Siis käis Helle vaid marju korjamas. Tal oli rõõm hüpata ühelt mättalt teisele ja ammutada korvi mustavaid mustikaid

või mahlaseid vabarnaid. Kuid seegi aeg möödus märkamatuult. Ja korraga leidis Helle end mõtetelt, et peab ju tagasi minema linna, kus ootas teda uus elu. Teda ootas koolitöö. Viimane lahkumissilmapiilk. Armas onu ja onutütar saatsid teda õueväravale ja Muri, see hää olevus, kargles ta kõrval kuni viimase teeraja lõpuni, mis viis läbi kaasiku jaamahoone juurde.

Ilus oli suvi, täis päikeseküllaseid päevi, ilus oli elu, täis muretuid hetki, kuid nüüd olid nad uppunud ajamerre. Kes teab missugune suvi ootab Hellet tänavu, kui ta astub üle gümnaasiumi esimese klassi künnise. Kuid kannatust peab olema ja lootma ikka kõige paremat. Ja mõte mõõdunud rõõmurikkast suvest saadab teda alati.

Lucie M.

Isetegevuse juhte :

1. Meinhard Park, «Iloli» tegevtoimetaja: »Palun sõna!«
2. Kooperatiivi juhataja Hans Savisaar: »Raske on, aga raha tuleb!«
3. Virve Mikkelsaar, karshusringi juhataja ja luuletaja.
4. Erika Kingsepp, juhatab humanitaarringi ja näitleb köögilõvi.
5. Otto Jaaniado: »Ja tähendamissõna käis »šahh ja matt!««
6. Georg Ratnik, muusikaringi juht. Mängib oma ütluse järgi kõiki teisi pille pääle raadio ja grammofoni.

Matk Alpides.

Juba ammu lubas härra professor meiega Alpidesse matkama minna. Nüüd oligi siis see kauaigatsetud päev tulnud. Pakkinud seljakotid, asusime teele Traunsteini raudteejaama. Säält sõitsime Salzburgi, sääll peatusime ja ootasime järgmist rongi. Nüüd sõitsime Zelli. Loomulikult olime endile kohad muretsenud akna

juurde ja imestasime ilusaid vaheldusrikkaid maastikke. Pikk sõit rongil väsitab meid liigselt ja sellepärast olime õnnelikud, kui jõudsim eesmärgile. Me asusime nüüd mäe otsas ühes väikeses raudteejaamas; all mäejalal oli väike küla. Pääle pikka vaidlemist otsustasime siiski minna külla, ning alustasime sinna

teekonda. Küll oli metsik-romantiline minna alla mööda kaljust mäekülge, kus voolas tormiliselt oja ja kaugel silmapiiril paistsid kõrged valged mäetipud, millest peegeldus veel loojenevat päikest. Pääle kahe ja poole tunnilist teekonda jõudsime „Kuldse Hane“ võõrastemaja juurde.

päine perekonnaisa oma laste ja lastelaste keskel. Selle päeva veetsime hurtsikus. Tegime ülesvõtteid, ajasime juttu ja kirjutasime koju kaarte. Iseäralik asi oli see, et 18. juulil sadas lund ja me võisime lumesõda pidada. Kolmandal matkapäeval läksime tagasi Habachtali, üle Poss-

Saksamaa Alpides.

Siin puhkasime öö ja hommikul jätkasime värskendatult matka Thüringeri hurtsiku juurde. Siit vaatlesime Suur-Venedigersi mäge ja tema sinetavat igilumega kaetud harja. Ümberringi oli veel palju mägesid, mille nimesid ma enam ei mäleta. Kuid Venedigers tõstis oma lumise pää kõige kõrgemale ja ta oli kui hall-

Thurni mäe. Pääle kümnetunnilist matka jõudsime Kitzbüheli. Küll oli siin hää magada! Järgmisel päeval, see oli pühapäeval, läksime kirikusse. Kui olime säält tagasi, einestasime, ja varsti sammusime raudteejaama. Nüüd algas sõit üle Kufsteini ja Rosenheimi kodu poole.

* * *

Kirjanikkude lapsepõlve kodudes.

Muljeid IV-b kl. ekskursioonilt Põhja-Tartumaale sügisel 1933.

Koolinoortel on saanud ilusaks kombeks külastada meie vaimutegelaste, kirjanikkude ja luuletajate kodusid, nende noorusaja mängumurusid ja karjapõlve paikasad. Mõnus on viibida meie sõnameistrite noorusaja elukohtades, vaadelda sääil loodusilu ja pärida teateid kirjanikkude lapsepõlvest. Sääil on kaunis oleskella ja meelde tuletada vastava kirjaniku elukäiku ja loomingut. Kirjaniku või luuletaja looming saab mõistetavaks, lähedasemaks, selgemaks ja paeluvamaks.

Käesoleva õppeaasta alul, varasügisel käisid IV-b kl. õpilased külastamas Tartu-

maalt võrsunud eesti suurimate sõnameistrite — luuletajate Juhan Liiva ja Anna Haava ning romaanikirjaniku Mait Metsanurga lapsepõlve kodusid. On olnud mitmeid ekskursioone, kuid see matk on üks ilusamaist ja meeldejäanumaid.

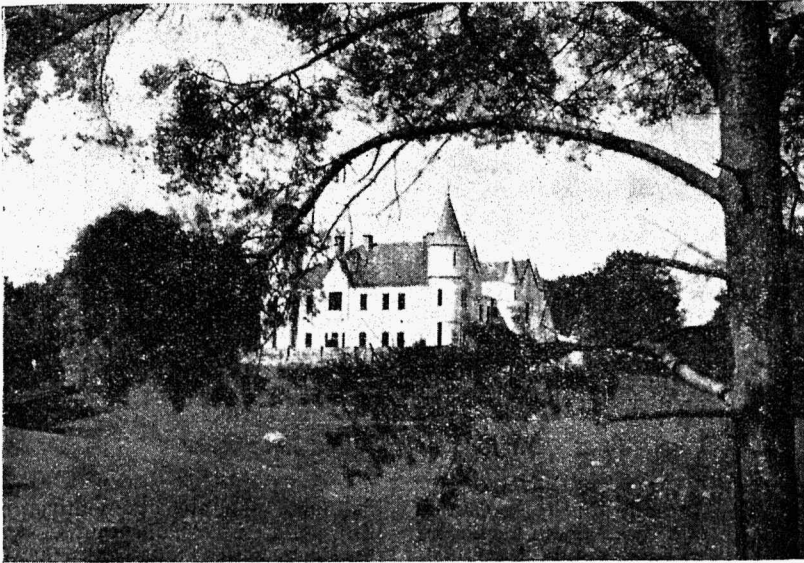
Oli ilus septembrikuu hommik, mil jätsime seljataha Taaralinna kirikutornid ja sõitsime veoautol mööda tolmust maanteed Alatskivi poole. Puhus jahe tuul. Hiljem aga hakkas päike soojemini paistma ja oli päris mõnus sõita. Laulumehed päästsid isegi oma häälepaelad valla ja teeäärased inimesed võisid kuulda rõõmu-

küllaseid nooruslaule. Peagi jõuame Rupsi külla. Selles talus saatis meie suurim luuletaja ja rahvuslane J. Liiv mööda oma lapsepõlve. Praegu on talu peremeheks J. Liiva vennapoeg. Talust umbes kilomeetri kaugusel asub Kitselinn. See koht on seotud J. Liiva tähtsama töö „Varjuga“. „Varjus“ esinev Kukulinn ongi Kitselinn. Linna saunu pole enam alles. Ainult üks saunahurtsik on jäänud püsima. Õpetaja H. Jänes räägib meile kirjaniku traagilisest elukäigust. Kuulame seda huviga. Kerkivad esile mõtted „Varjust“ ja

Peipsi poole. Varsti hakkab paistma Peipsi sinetav veeväli. Nii mõnigi õpilane nägi Peipsit esimest korda. Kõlas rõõmsalt laul: „Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt . . .“

Järgmine peatus on Pala vallas Haavakivi talus. Loodus on siin haruldaselt ilus. Veski asub orus. Kahel pool orgusid on viljapõllud ja metsasalud. Ojakaldal asub tihe lehtpuuvõsastik. Peatume siin pikemat aega. Läheme Haavakivi tallu, luuletaja Anna Haava sünnikohta. Maja, kus nägi esimest korda ilmavalgust meie

Alatskivi loss.

selle päätegelasest Villust. Meelde tulevad „Villu“ sõnad: „Kui seda metsa ees ei oleks . . .“ Päike on tõusnud kõrgemale ja oma soojade kiirtega teeb ta meeleolu üpris rõõmsaks. Kitselinn asub metsatuka ääres. Punde lehed on juba kolletamas, loodus näib valmistuvat sügise vastu. Sõidame edasi Alatskivi poole. Peatume Alatskivi mõisas. Käime surnuaial J. Liiva kalmul. Sinna on püstitatud ilus mälestussammas „Teguri“ tööliste poolt. Mälestussambal asub J. Liiva pareljeef ja tema parim rahvustundeline luuletis „Kui tume veel kauaks ka sinu maa . . .“ Hardusega seisame J. Liiva kalmul. Taas meenuvad mälestused kirjaniku maisest elukäigust, tööst ja tema osast eesti rahvusliku kultuurihoonde ehitamisel. J. Liiva maine põrm puhkab küll kodumaa mullas, kuid tema vaprad sõnad, tema tööd elavad edasi eesti rahva seas põlvest põlveni. Vaatame ka Laksi Tõnise hauaküngast. Huvi äratab ka Alatskivi mõisa ilus loss ja selle ümbrus. Nüüd sõidame edasi

suurim naisluuletaja, pole enam alles. Emakeele õpetaja annab meile ülevaate naisluuletaja elukäigust ja loominguist. Vaatleme ilusat ümbruskonda. See on A. Haavakivi tema luules inspireerinud.

Jätame jumalaga A. Haava kauni sünnikohaga ja sõidame edasi. Laulame A. Haava kaunist laulu: „Ei saa mitte vaiki olla . . .“ Teekond läheb Maarja-Magdaleena poole. Maapind muutub üha mägisemaks. Võime näha kodumaa tüübilisemaid ja kaunimaid vooi. Siin-sääls orus silmame mõnd järvekest ja jõekest. Jõuame järvederohele maalaale. Mõdume mitmest järvest: Elistvere, Raigastvere ja Soitsjärvest, millised asuvad üksteise lähedal. Viibime nagu tuhande järvemaal. Ronime üles Kalevipoja „sängile“, kust avaneb suurepärase vaade ümbruskonnale. M.-Magdaleena kirik paistab kui peo pääl. Lähemal helgivad mitmed järvepinnad ja kaugemal sinetavad metsad. Kaunist loodust nähes tõuseb

tahtmatult hüüe: „Ilus oled, põhjamaine kodumaa!“

Viimane peatus on Mait Metsanurga sünnikohas, Kärkna lähedal asuvas Metsanuka külas Saare talus. Siin võtab meid lahkelt vastu kõrges vanaduses olev perenaine. Maja, kus sündis M. Metsanurk, pole enam alles. Tema asemele on ehitatud suur kahekordne ruumikas taluhoone.

lapsepõlve kodu ümbrusest. Näit. teoses „Taavet Soovere elu ja surm“, esineb sama umbjärv ja Taavet Soovere tuletab iseloomult meelde kirjaniku venda. Saare talu lähedal asuvast Tohoojast on nime saanud teos „Tohooja Anton“. Palju ümbruskonna tegelasi ja kohanimisid esineb ka „Punases tuules“, „Valges pilves“ jne. Vaatleme kaua aega Saare talu ja selle ümbrust.

Foto
U. Tehane.

IV-b kl. õpilased A. Haava kodukohas.

Perenaine seletab meile tüht-teist Metsanurgast. Saare talu pole enam kirjaniku sugulaste käes. Tema vend, kes isalt talu pärandas, ei osanud talu pidada ja see läks võõraste kätte. M. Metsanurga lapsepõlv möödus kehvades oludes, kuid raudse tahtejõu abil suutis kirjanik haridust omandada ja kõrgele järjele tõusta. Saare talu ümbrus on looduslikult ilus. Talust poole kilomeetri kaugusel asub metsa sees väike umbjärvekene. Otse talu külje all on ilus kaasik. Palju ainet on saanud Metsanurk oma loominguks

Tuletame meelde suure kirjaniku elu ja töid. On juba hämardunud, kui jätame jumalaga Saare talu lahke pererahvaga. Oleme näinud meie suurima kirjaniku sünnikohta. Nüüd algab sõit tagasi kodulinna. On juba päris pime, kui jõuame tagasi oma kodudesse.

Tõime kõik ekskursioonilt kaasa ilusaid mälestusi ja muljeid. Omandasime sellert matkalt enam lugupidamist meie vaimukangelaste ja armastust meie kauni kodumaa vastu.

Matkaja.

Kirjandus.

„E. V.-r.“

Üks meie tõhusamaid poeete, Johannes Barbarus, on rikastanud luuletoodangut uue ja seekord juba VIII värssi- ja poeemikoguga „E. V.-r.“ Kogu esimene tsükkel sisaldab iganenud ajalaule a. 1927–32, mis on jäetud välja eelmistest puhtluulelistest kogudest. Nüüd on nad ilmunud poolteisesaja-leheküljelise iseseisva teosena, mis Barbarusele omase optimismiga on määratud lugemiseks ter-

velt sajale eestlasele 1.110.000 hulgast ja ei sugugi thele ega kahele.

Barbarus oli see, kes suurejooneliselt meie luules kasutab matemaatilisi märke; kes iseseisvalt tarvitab n. n. irdriime ja iga uue luuletuskoguga on reformerinud meie lütrikat, nii väljenduskuu ka värssitehnikat, ja ta viimane värssikogu „E. V.-r.“ on huvitavaim sel alal.

Eesti sündind emast, — vene revolutsioonist
luuletajalipukavand,—jälgi gejoonist:

pu-	(püst-	sini-
na-	loodin)	must-
ne		valge.

Koidiku kuma kastnud vabariik alge.

Nii laulab Barbarus Eesti sünnist, ja otse rabav on mõte, mille meenutab talle meie riigilipp:

Taevasina helgib ainult vabariigi lipun:
 must, — mure, õõ, meie kohal ta ripub.
 Oleme ise valge asetanud alla, —
 hana poole valgus meile akendet
 valla.

Barbarus on stiililt vähe raske, nagu kohmakas, kuid seda julgem ja otsekohe- sem on ta sisult, nii et ta oma elukohagi avaldab:

Mõtisklen: on see unen, või ilmsi?
 elukohaks: 28, Vilmsi!

Jääb vaid salmi alult aadressile lisada veel Pärnu ja tiitellehelt Joh. Barbarus.

Väga kujukalt ja spontaanselt laulab Barbarus Eestimaast:

Künnised — laikudena, virguvad voo-
 red,
 Kinkudest kerkivad kuplite kaared,
 — Eesti maastik
 metsade meri, — sekka seljakute
 saared,
 taamal ruuduna raiesmik — laastik...;

linnust:

Majade rägastikun kirikute tipud:
 Oleviste uhkeldav — kõrk antenn,
 vaesus all, kun tänava renn;

näeb askeldust neis:

Ja inimesi sõelub. . . All vihmavarju —
 seene
 jalgur kisub kõõtsi, ise sammub nagu
 torn:
 mõttesse vajund — ilme kohutavalt
 morn;

ja rabab siis ridadega poliitilist elu, kus leiab, et

Tõkkejooks õnnestub sellel, kes er-
 gem, . . .
 valitsustoolil juba istmikul kergem.

Kuid Barbarus trööstib neidki, kelle istmi- kul pole teps mitte kerge, ja trööstib bar- baruslikult:

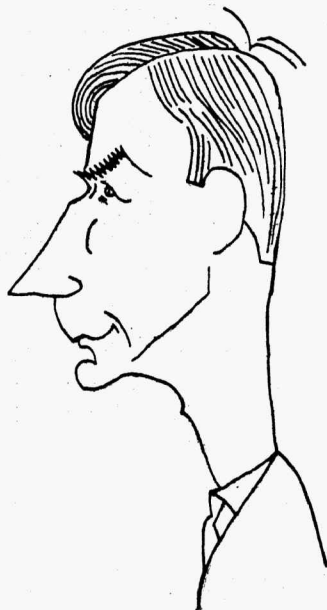
Kandvad kalmistulgi laibad oma risti:
 keha ei pääse veel päale surma
 survest,
 ahelaist lahti ei saa inimene hauan.

Huvitavaim pala on poeem „E. V.-r.“, mis käsitleb vabadussõja mälestusi ja kus Barbarus kuulutab välja teistkordset E. V.-r. omapäraselt, lakooniliselt:

Ajalukku plakat:
 E. V.-r. on hakat.

Ja meenutaden sõjamälestusi, kun

Sirgus sangareidki sõnul, —
 voodin põõnutaden mõnul,
 täristaden suletääki,
 rumalusi võtsid rääki;
 kõrgilt kannuseid kõlisten,
 trummi teistel põristen,
 ise hoidsid oma nahka,
 ei nad puutund sõjasahka,

Õpet. A. Viirman.

Möödunud aastal ei olnud ühtegi protsessi, kus tema nimi ei figureerinud.

siirdub ta poeemi teisel plaanil kaevikusse, kirjeldades löökvärssidega sõdurite tolle- aegset tuju.

— Mis sest, et frondil puudub tank,
 triallalla!
 kui Tallinnan on Harjupank,
 triallalla! . . .

Ta pilkab suuri lubadusi.

— Meil mere all on palju maad,
 triallalla!
 kust sõdur endal' põlluks saab,
 triallalla!

Kuid lõppakord, see ajaloolise dokumendi nime vääriv tsükel on täielikult õpetlik:

Elu — ümberringi, seda vaja pole leida,
 maailm on lahti, silmilt prillid ainult
 heida

Kuid missugune on see elu! see maailm!

. . . tormab mööda tõusik teisest

võõrastaden — [(mõtelge ometi!)] —
vaest veist

— ja nii mõnelgi

Oleks ju hää, kui vaja poleks küsida:
Laena mulle maadeteadust, Vane-
muine!

Teise tsükli on kogutud niiõelda abstrakt-
sed tundelaulud, mis hõõguvad argipäeva
hädast ja barbaruslikust jonnist:

Laulik ennastsalgav!
sinu koht — siin tänavkivide sülen,
ära parem vahigi pilvedelle üles.

Kuid otse trotsliku vihaga, nagu sapise
ironiaga, võitleb Barbarus kurbuse vastu:

Pihuks peksan sentimentaalsuse akna-
klaasid,
meeleolu kõverpeeglid, hinge pisi-
laste mikroskoobid,
vaasid metallist, malahiidist ja portse-
lanist...

Hoobid on rasked, metalli murdub,
raamist las lendavad maalid... keisri-
pildid...

Tundub, on hävitada raskem kui
luua...

Tänavanurkadele asetaksin sildid:
süü võite tühjuse üles puua!

„Öö nüüd jõuab meile oma rahuga“,
laulab Fr. Kuhlbars, aga Barbarusel pole
öösi rahu ja veel vähem on öö ise rahu-
lik, vaid

Öö, mu must neeger,
sa inimsööja!
neelad päeva elusa — seltsilise
valge,
ilma et veri sest valguks palge.

Nagu vihatujus on kirjutatud kogu tsük-
kel. Laulud otse nõretavad pahurusest ja

iseigi hommik, see luuletajate pühik ei pu-
hasta inimhingi, vaid täidab südameid sa-
piga:

See on küturun kojamees,
kes musti sõnu pillub valgesse lumme,
kui hanged ei vähene kühvli een:
habe, suu, silmadki läinud sest um-
me...

Ise üleni härman,
pahur ja kärmas
sen räitsmete lubjan
(trepil peremees kubjas!)

Palju on õpetlikku, palju kiuslikku neis
laules. Need on isamaalaulud, mis peksa-
vad isamaalasi, olles willmanlikult valgus-
tavad, revolutsiooniliselt tagakihutavad,
kuid ometi elumõistvad, andestavad ja aru
saavad read.

Aeg modelleerib inimesi,
inimene aega.
Päev iga saabuv haarab uuest vormist.

Barbarus usub ja teab, et

Hall hõljuv — algus, kirst on lõpp,
sündida — sama, mis söösta lahini-
gusse,
relvata rännata sangarina saa-
tust.

Vähe on aga meil sangareid ja neist
vähestest ei piisa, et mõjustada suuremaid
hulki, ja ikka sügavamatesse rahvakihti-
desse tungib lämmastav pessimism, tungi-
vad kultuuri pahed.

Kurb on see tsükkel, täis argipäevseid
viletsusi ja kannatusi. Tõsine ja elutruu,
parem kui ükski romaan, kuid ometi loe-
vad teda vaid 190 inimest ja paistab, sel
oletusel on põhja, sest koaleski pole nende
kümnete sunduslikult loetavate raamatute
seas ühtki luuletuskogu ja veel vähem
uuemat. See on ülekoos luuletajate vastu,
sest praegune luuletodang on rohkem rea-
alne ja parem kui romaanitodang.

Roosiristlane.

Koolielu.

Kirjandivõistlus.

Vil! Kogu, kõrgelt hinnates teie hääd
tahet ja indu, mida näitavad eelmise aasta
kirjandivõistluse tulemused, otsustas ka
käsioleval õppeaastal anda teile võima-
luse oma võimete katsetamiseks kirjandus-
likul alal.

Tulevad varsti jõulud, mil jätkub roh-
kem vaba aega. Võtke vaevaks natuke-
negi mõelda mustal tahvilil leiduvaile tee-
madele ja teie ei saa teisiti, kui peate mi-
dagi kirjutama...

Võistlustingimused ja teemad on küll
koolis mustal tahvilil välja pandud, kuid

ega see paha tee, kui neid kord veel mai-
nin. Nooremale rühmale (K. G. ja K. K. I
ja II klassid) on määratud väga ihaldatud
„Jõulu d“. Vanemale rühmale (K. G. III,
IV ja V ja K. K. III klassid) — „Õpi-
laste erikeelest“, milline tohiks eriti
huvipakkuv olla, sest teame kõik, et „õpi-
laste keel“ on väga rikas omapäraselt ja
teravmeelsetelt väljendustelt. Jälgige kord-
ki vaikse pealtkuulajana oma kaasvõitle-
jate keskustelu ja teil on palju ainet, mil-
lest kirjutada. Ühiseks teemaks mõlemale
rühmale on „Koolist“. Viimasele anna-
vad ainekku tuhanded pisijuhtumid ja
nähted koolielust. Auhindadeks on mää-

ratud vanemas rühmas: Kr. 15.—, Kr. 10.— ja Kr. 5 — ja nooremas rühmas: Kr. 10.—, Kr. 6.— ja Kr. 4.—. Peale selle jagab Vill Kogu ergutusahindadena eelmise aasta eeskujul kirjandust. Tööde esitamise viimaseks tähtajaks on 1. veebruar 1934. a.

Palju jõudu ja hääd tahet sulertütteleile!

K. Vrs.

Muusikaringi tegevusest.

Meie kooli õpilaskonnas on muusika ja laulu propageerijaks Muusikaring. See katsub arendada vastavat huvi õpilastes. Viimased on rohkesti huvitatud ringi tegevusest. Seda näitab kaunis suur poolehoid, sest üks kolmandik meie õpilaskonnast on ringi liikmed. Muusikalise huvi rahuldamiseks on Muusikaringi juhatus vastu võtnud käesolevaks õppeaastaks küllalt laialdase töökava, kus on ette nähtud mitmesuguseid huvi- ja kontsertõhtuid.

Mainitud ringis asutati oma segakoor, mis koosneb kooli parematest lauljatest. Koor on esinenud ringi peol ja mitmel huviohtul mitmete lauludega. Kuna Muusikaringi koori vastu tuntu suurt huvi ja soovijaid on rohkem kui vastu võtta suudeti, siis on lähemal ajal kavatsusel asutada sama ringi juurde ka naiskoor, et võimaldada suuremale hulgale osavõttu Muusikaringi tegevusest. Selle koori juhatajaks saaks mõni energilisem naisõpilane.

Muusikaring korraldas 7. okt. k. a. oma iseseisva peo, mille kavas olid peamiselt muusikalised ettekanded ja tants. Pidu õnnestus üldiselt hästi, nii sisult kui ka majanduslikult. Sissetulek kasutatakse ringi tegevuse arendamiseks.

Muusikaringi juures teotseb ka draamailine sektsioon. Õpilaskonnas on see sektsioon leidnud suurt poolehoidu, mis kindlustas talle tegevusvõimaluse. Draamailine sektsioon on praegu kibedasti ametis näidendi õppimisega Õpilaskonna aastapäevaks.

Loodan, et eeloleval tööhooajal õpilaskond suhtub Muusikaringi tegevusse soojalt ja et M.-r. ettevõtted vääriolist poolehoidu leiavad.

Georg Ratnik,

Muusikaringi juhataja.

Spordiringi tegevusest.

TKG ja KK sügisene kergejõustiku võistlus kujunes eriti elavaks osavõtjate arvult. Mis puhtub tagajärgedesse, siis on need pea kõigil aladel paremad kui läinud aastal. Võistlused peeti poistele A ja B klassis, tütarlastele ainult A klassis. Kahjuks ei saadud aga halbade ilmade tõttu poiste A klassis kõiki alasid lõpule viia, nii jäi ära odaheide, 400 m jooks ja 4×100 m teatejooks. Parimaks klassiks osutus III-a kl. (88 p.), järgnesid III-b kl.

(78 p.) ja II-b kl. (54 p.) Märkimisväärne on asjaolu, et III-b kl. ja III-a kl. oli kõige rohkem esindatud tütarlaste poolt. Parimaks üksikvõistlejaks osutus A kl.-s E. Sild III-a kl. (33 p.), järgnesid K. Reinvald IV-b kl. (20 p.) ja V. Kirves II-k kl. (17 p.). B kl.-s olid paremateks: R. Reiman II-b kl. (24 p.), A. Juks III-b kl. ja H. Tenson III-b kl. (mõlemail 16 p.). Tütarlastest olid paremad: H. Parts III-b kl. (15 p.), L. Otas V-a kl. ja Bork III-a kl. (mõlemail 11 p.).

Tehnilised tagajärjed.

Poiste A klass.

100 m jooks:

- 1) V. Kirves II-k kl. 12,5 sek.
- 2) E. Sild III-a kl. 12,6 "
- 3) H. Tammur IV-a kl.

1500 m jooks:

- 1) R. Lulla III-k kl. 4 53,4 sek.
- 2) E. Sild III-a kl. 4.56,4 "
- 3) H. Savissar V-a kl.

Kuulitõuge:

- 1) A. Reiman III-a kl. 14.61
- 2) K. Markus III-b kl. 12.94
- 3) K. Reinvald IV-b kl. 12.77

Kettaheide:

- 1) K. Reinvald IV-b kl. 35.42
- 2) K. Markus III-b kl. 35.36
- 3) A. Reiman III-a kl. 34.55

Kaugushüpe:

- 1) E. Sild III-a kl. 6.11
- 2) V. Kirves II-k kl. 5.95
- 3) P. Kivastik III-k kl. 5.75

Kolmikhüpe:

- 1) E. Sild III-a kl. 12.57
- 2) H. Savissar V-a kl. 11.48
- 3) P. Kivastik III-k kl. 11.48

Kõrgushüpe:

- 1) E. Sild III-a kl. 1.45
- 2) K. Reinvald IV-b kl. 1.40
- 3) R. Lulla III-k kl. 1.40

Teivashüpe:

- 1) V. Toomik IV-b kl. 2.70
- 2) K. Reinvald IV-b kl. 2.50
- 3) V. Kirves II-k kl. 2.30

Poiste B klass.

60 m jooks:

- 1) H. Tenson III-b kl. 8,0 sek
- 2) R. Reiman II-b kl. 8,1 "
- 3) A. Hindrikson III-a kl. 8,2 "

1000 m jooks:

- 1) E. Priks III-k kl. 3.14
- 2) A. Juks III-b kl. 3.15,8
- 3) R. Reiman II-b kl. 3.20,2

Kuulitõuge:

- 1) R. Reiman II-b kl. 10.61
- 2) A. Juks III-b kl. 10.43
- 3) E. Kivisaar II-b kl. 9.98

Kaugushüpe:

- 1) E. Kivivare II-b kl. 5.33
- 2) R. Reiman II-b kl. 5.10
- 3) H. Tenson III-b kl. 5.05

Kõrgushüpe:

- 1) A. Juks III-b kl. 1.40
- 2) H. Tenson III-b kl. 1.40
- 3) R. Reiman II-b kl. 1.40

4×60 m teatejooks:

- 1) II-b kl. meeskond (Nõu, Prisnjakov, Sprenk, Reiman) 33,8 sek.

Tütarlaste A klass.**60 m jooks:**

- 1) H. Bork III-a kl. 9,8 sek.
- 2) H. Parts III-b kl. 9,85 "
- 3) L. Meister III-b kl.

200 m jooks:

- 1) H. Parts III-b kl. 32,6 sek.
- 2) J. Bork III-b kl. 33,4 "
- 3) S. Kont III-a kl.

Kaugushüpe:

- 1) L. Martin III-b kl. 4.17
- 2) L. Otas V-a kl. 4.06
- 3) H. Parts III-b kl. 3.99

Kõrgushüpe:

- 1) L. Otas V-a kl. 1.25
- 2) S. Jakobson III-b kl. 1.20
- 3) L. Kurvits III-b kl.

40×60 m jooks:

- 1) III-a kl. naiskond (Kleinart, Lisman, Kont, Bork) 40,2 sek.

Kohe pärast kergejõustiku võistlust algas vältturniir tütarlastele võrkpallis. Võrdlemisi põneva mängu järele omandas meistrinime V-a kl. naiskond, võites finaalis IV-b kl. naiskonda 2:0 (15:11, 15:8) ja poolfinaalis V-b kl. naiskonda. Teisele kohale platseerus IV-b kl. naiskond, võites poolfinaalis III-a kl. naiskonda. V-a kl. meisternaiskond esines seekord järgmises koosseisus: Peik, Leht, Lomp, Sikka, Pärn ja Otas. IV-b kl. naiskonnas mängisid: Maser, Vorne, Parmo, Tobias, Karlfeldt, Lesta.

Poiste korv- ja võrkpalli ning tütarlaste võrkpalli võistlustega alatakse kohe lähemal päevil. Võistlused peetakse kahe miinuse süsteemis. Poiste võrkpallis on loota läinud aasta meistri IV-b kl. võitu, kuid temale sekundeerib tugevasti II-b kl. Poiste korvpallis on loota kindlasti IV-b kl. meistriktulekut.

Kooli mees- ja naiskond võtab osa ka TKSE käsipalli võistlustest. Naiskonna esimene esinemine ebaõnnestus, kaotati Saksa gümnaasiumile. Ka meeskond kohatas võrkpallis Saksa gümnaasiumi. Olgugi et mängiti halvasti, võideti neid siiski.

Rahvuskultuuriline ring.

Rahvuskultuuriline ring asutati eelmisel õppeaastal ja on seega noorimaid ringe. Vaatamata sellele, on ta liikmeskond üks

suuremaid, mis näitab, et rahvus- ja hõimuaade pole südamelähedane mitte ainult väikesele grupile, vaid et see on leidnud pinda ka suuremais ringkonnas ja et selle levitamiseks ja süvendamiseks ei keela õpilaspere oma aitavat kätt. Ring on asunud täitma oma ülesandeid.

Nii on käesoleva õppeaasta töökavas ette nähtud huvi- ja referaatõhtuid, aktusi, kirjavahetus soome õpilastega, soome keele kursuste korraldamine koolis jne. Osa sellest kavast on täidetud. On alanud eespoolmainitud kursused rohkearvulise osavõtjate perega. Samuti leidis hõimupäeva puhul korraldatud hõimuõhtu sooja osavõttu nii õpilaste kui ka õpetajate poolt. Õhtul esinesid kõnedega õpetaja H. Jänes ja ringijuhataja H. Tammur. Muusikaringi koor tõi kuuldavale soome heliloojate laule ja tütarlaste grupp esines rahvatantsudega. Sütitava lõppsõna ütles õpilaskonna vanem F. Kuhlbach. Meeleolurikas õhtu lõppes ühislaulu — hümniga.

Kuigi esimene veerand asetab õpilaste õlule palju tööd, on ring siiski suutnud laiemates õpilashulkades huvi äratada.

Harald Tammur,

Rahvuskultuurilise ringi juhataja.

Karskusringi huviõhtu.

4. nov. s. a. korraldas Karskusring huviõhtu. Õhtust osavõtt kujunes tillatavalt rohkearvuliseks. Huviõhtul viibisid ka dir. V. Tubin, õpet. J. Taul ja H. Jänes.

Õhtu avasõnad ütles Karskusringi juhataja ksv! V. Mikkelsaar, kelle järele läks kõnetooli meie tuntuim ja lugupeetum teadusmees ja karskustegelane prof. M. J. Eisen. Nooruslikku hallpäist tegelast tervitasid koosviibijad tugeva aplausiga. Prof. Eisen rääkis Kalevipojast. Ta rääkis, kuidas Kalevipoeg alkoholitarvitamise tõttu tõi eesti rahvale palju kahju, kuidas ta jooanud pääga andis ära eesti rahva priiuseraamatu. Kõneleja soovitas noortele Kalevipojast selles asjas mitte eeskujul võtta, vaid võitlusse astuda alkoholi vastu. Prof. Eisen'i kõne oli väga huvitav ja huumoririkas. Mitmel korral tekitas see kuulajais lõbusat meeleolu. Õhtu kavas oli veel deklamatsioon ksv! Mikkelsaar'elt ja ksv! Ratassepalt, muusikaringi laulukoori ettekanne, vene tants ja soololaul ksv! S. Jakobson'ilt. Karskusringi abijuhataja ksv! M. Park ütles lõppsõna, millele järgnes ühislaul „Mu isamaa armas“. Lõpuks oli seltskondlik osa.

Kõigile osavõtjatele jäid sellest õhtust ilusad mälestused.

Omakaitse aastapäeva aktus.

11. nov. möödus 15 aastat, mil loodi eesti kaitseliit. Ühtlasi möödus sel päeval 15 aastat saksa okupatsioonivägede lahkumisest meie maalt. Sel puhul korral-

dati meie koolis aktus esimese õppetunni ajal. Aktusel esines kõnega kapten O. Hansen, rääkides kaitseliidu osast Eesti loomisel ja selle suurest tähtsusest Eesti riigi julgeoleku kindlustamisel. Kaitseliit on kasvanud ja arenenud. Praegu on kaitseliitlasi üle 30000. Hr. H. Jänes rääkis Saksa vägede okupatsioonist Eestis, näidates, kuidas sakslased tahtsid vägivaldaga eesti rahvalt vabadust riisuda. See ei läinud neil aga mitte korda. Eesti vaprad sõjakangelased pürustasid oma ajaloolise vaenlase, luues eesti iseseisvuse. Aktus lõppes võimsa isamaaliku lauluga: „Eestimaa, mu isamaa...“

Kõnevõistlus.

16. nov. s. a. korraldas humanitaarringi kirjandussektisioon kõnevõistluse. Võistluse teemasid oli kaks: „Kas sobib naine igale elukutsele“ ja „Mida võiks noorsugu teha ümbruskonna hariduse tõstmiseks“. Neist valis iga osavõtja ühe oma soovi järele. Kõnevõistlusest võttis osa 6 õpilast, neist 2 naisõpilast. Hindamiskomisjoni poolt tunnustati I auhinna vääriliseks M. Pargi kõne (IV-b kl.). Teise auhinna omandas F. Kuhlbach (V-a kl.) ja kolmandale kohale tulid H. Tammur (IV-a kl.) ja Virve Mikelsaar (V-b kl.). Auhinnad olid rahalised. Võistlus õnnestus kõigiti ja seda jälgis rohkel arvul õpilasi.

„Iloli“ kaanekavandite võistlus.

Kunsti-reklaami ring korraldas „Iloli“ kaanekavandite võistluse. Võistluseks esitati 19 tööd, millistest suurem osa olid hästi õnnestunud. K.-r. ringi juhatus tunnustas esimese auhinna vääriliseks V. Tootsi (III-kk) kavandi. Teise auhinna omandas Ed. Maaser (V-a) ja kolmanda auhinna E. Kauts (IV-a). Pääle nende loeti kaaneilustuseks kõlvuliseks veel mitmed teised kavandid. „Iloli“ toimetuse poolt anti esimene ja teine auhind rahas (I — 2 kr., II — 1 kr.) ja kolmanda auhinnaks määrati „Iloli“ 1933/34. aastakäik.

T. K. G. ja K. K. Õpilaskonna aastapäev.

Käesoleva õppeaasta 12. novembril pühitseb Kommertsgümnaasiumi ja Kaubanduskooli Õpilaskond oma seitsmeteistkümnendat aastapäeva. Sel puhul korraldab Õpilaskond oma traditsioonilise peo 25. nov. s. a.

See päev pole tavaline koolipäev meie

tõusvasuunalisel kooliteel, vaid ta on nagu kõrgem kängas, kus me võime hinge tagasi tõmmates hetkeks peatuda, tagasi vaadata tehtud tööle ja siis unsi väärtuslikke tähiseid üles seada eelseisvale vastutusrikkale tegevusele, mis kannab juba numbrit „18“.

Õpilaskonna juhatus on püüdnud teha kõik selleks, et me võiksime pühapäevameeleolus pühitseda 17. aastapäeva. Ta on püüdnud pakkuda aastapäeva-peol mitmekesisest eeskava, selleks aga on osutunud meie omad ruumid kitsaks, nii et pidu, igakülgselt kaalutluste järgi, otsustati pidada V algk. ruumes Lina tn. 2. Kavas on koorilaule, soololaule, tantse. Pääle nimetatute ette muusikaringi dramaatilise sektsiooni poolt Agapetuse komöödia: „Kuhu olen ma sattunud“. Näidendi hääks kordaminekuks on palutud juhiks hr. E. Türk „Vanemuisest“.

Peoga ühenduses on aga ka paratamatult hulk kulusid, sellepärast julgeb Õpilaskonna juhatus loota, et õpilased kaasa aitavad pääsmete levitamisel oma tutvusringkonnas.

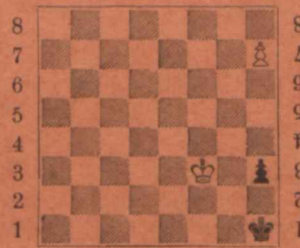
V. Salve.

Ülesanne nr. 2.

Koostanud B. Villemson (III-a).

Mustad.

e q o p e j s q

a b c d e f g h
Valged.

Valged: Kf3; h7.

Mustad: Kh1 ja h8.

Kadu kolme käiguga.

Lahendus:

1. h7-h8 V (kui teha lipp, siis ei jõua kaostada kolme käiguga), Kh1-g1 2. V hs:h3 (lipuga lüües tulnuks suits), Kh1-f1. 3. Vhs-h1 kadu.

Teised variandid: a) 1... Kh1-h2. 2. Kf3-f2, Kh2-h1. 3. Vhs:h3 ++; b) 1... h8-h2. 2. Vhs-es, Kh1-g1. 3. V es-e1 ++.

Vastutav ja päätoimetaja: H. Jänes. Majandusjuht: E. Moss. Kunstiline nõuandja: E. Ahas. Kirjanduslik nõuandja: L. Kuusler. Tegev toimetaja: M. Park. Toimetus: I. Lockenberg (sekretär), A. Hagel (laekur), V. Mikelsaar, E. Raudsepp, S. Nieländer, K. Kriegerberg, H. Mets ja O. Jaaniado. Talitus: E. Kingsepp, E. Sild, H. Paabo, E. Tubin ja E. Blumfeld. Väljaandja: TKG ja KK Õpilaskond.

TKG JA KK ÕPILAS-
KONNA AJAKIRI

„ILOLI“

ilmub käesoleval õppeaastal 6 korda:
I number — oktoobris, II — novembris,
III — jõulupühadeks, IV — Vabariigi aasta-
päevaks, V — kevadpühadeks, VI — mais.

Kaasõpilased!

Tehke kaastööd „ILOLI'le“.

Võib kirjutada jutustisi, luuletisi, matkakir-
jeldisi, vesteid, artkleid noorsoo isetegevu-
sest, kehakultuurist, rahvusaatest jne.,
teha karikatuure, jooniseid jne. jne.
Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed.

Aldake kaasa „ILOLI“ levinemisele.

Võtke vastu „Iloli“ aastatellimisi vilistlas-
telt ja teistelt isikutelt. Iga toimetusele
edasiantud aastatellimiselt saab tellimise
vastuvõtja 20 snt. endale.

Tellimisi võtke vastu tsheki vastu, mida saab
„Iloli“ majandusjuhilt hr. Moss'ilt. „Iloli“
aastatellimine maksab 150 snt.

Kõik õpilased aidaku kaasa oma ajakirja arengule!
Sellega muudame oma häälekandja sisukamaks ja mahu-
kamaks, nõnda et see ka kõige paljunõudlikumat lugejat
suudab rahuldada.

Kõige odavam ostukoht on

Konst. Jaik'i

kirjutusmaterjali-, paberi-,
papi-, tapeti- ja raamatu-
kaupluses

- Tartus, Suurturg 11 -

Müük suurel ja väikesel arvil.

Kõigeparem

jõulukink

on hea päevapilt.

Seepärast laske end pildistada

Markuse fotoateljees . . .

Gildi tän. nr. 7.